

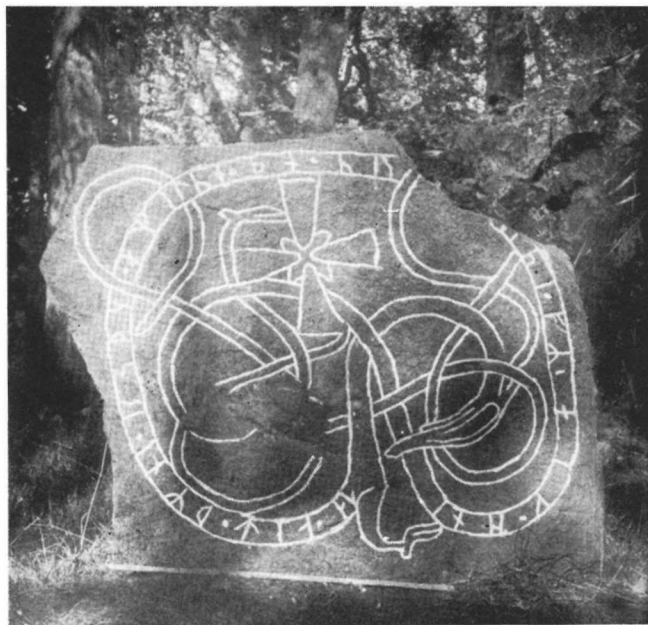

Fig. 341. U 596. Malsätra, Hargs sn. Efter foto av Brate.

Denna ytterst egendomliga inskrift kommenterar han på följande sätt: Runorna 1—2 **ta** »bör vara ett förkortat namn på den som rest stenen, t. ex. . . *T(ol)a*»; 6—9 **þrai** är »ack. sg. 'denna', framför vilket ordet 'sten' utelemnats» och 10—13 **rsþu** är »3 pl. pret. 'reste'», en form som emellertid icke passar med »det föregående 3—5 **lit** 'lät' utan är antingen en anakolut eller möjligen inf. pret.» 14—15 **nr** »torde stå för **ar**, förkortning av *æ(fti)r* 'efter', som styr» 16—19 **ilka**, vilket uppfattas som »ack. sg. (*H*)*ælgha* av mansnamnet Helge.» 20—21 **þa** »står kanske för *þ(ægh)n* 'danneman' och . . . 22—23 **ku -** har varit början av ack. sg. m. *gō(dhan)* 'god', men då slingan är bortslagen på ett stycke därefter, kan ej avgöras, om mera varit ristat av detta ord och vad som följt närmast därefter» . . . Runorna 28—29 **fa** antager Brate vara förkortning för *æftir*, 30—32 **aik** är en förkortning »för den släktskapsförbindelse, vari 24—27» - - **si** har »stått till den avlidne, t. ex. **a[rf]ik arfing**». Inskriftens tre sista runor, som Brate läser **sai**, är enligt honom poss. pron. *sin*.

I Östhammars Tidning ^{15/6} 1917 översätter Brate inskriften i enlighet med denna kommentar: »*T(ol)a* lät denna (sten) resa *e(fte)r* Helge, en danneman god, (ett namn) efter sin *a(rv)inge*.»

Brates tolkningsförslag kan icke vara riktigt. Allt talar i stället för att inskriften helt enkelt icke har någon språklig innebörd. Av allt att döma har ristningen utförts av en person, som icke har känt till runornas bruk, och den måste betecknas som ett valhänt försök att göra efter en runsten. Det är av visst intresse att jämföra denna ristning med ett par andra ristningar i Roslagen, Sikahällen (U 529), Nånöstenen (U 581) och stenen vid Valö kyrka (U 602).

597. Prästgården, Hökhuvuds sn.

Pl. 140.

Litteratur: B 557, L 268, D 2: 270. J. Bureus, Fa 6 s. 40 n:r 9 (Bureus' egen uppteckning), s. 191 n:r 131 (Rhezeliu), Fa 14 s. 176, Fa 10: 1 n:r 176, Fa 5 n:r 222; M. Aschaneus, F b 18 s. 329; J. Rhezelius, F 11 n:r 13; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 131; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 212; F. V. Radloff, Beskrifning öfver norra delen af Stockholms län 1 (1804), s. 142; R. Dybeck, Runa (fol.) h. 5 (1872), s. 77; UFT h. 9 (1880), s. 142 f.; E. Brate, Anteckningar 1917 (ATA); Östhammars Tidning ^{15/6} 1917.